

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi käytöstä poistetun maatuulivoimalan purkamisesta ja purkuvakuudesta sekä laiksi rakentamislain muuttamisesta

Kunnanhallitus 30.03.2026

251/03.00.00/2026

Päätösehdotus

Laukaan kunta antaa lakiluonnoksesta seuraavan lausunnon:

Laukaan kunta vastustaa esitettyä lakiluonnosta siltä osin kuin se kohdentaa kunnille uusia tehtäviä, velvollisuuksia tai taloudellisia riskejä. Lakiehdotuksen vaikutusarviointi on puutteellinen, eikä siinä ole riittävästi huomioitu kunnille aiheutuvaa hallinnollisen työn lisääntymistä ja kokonaiskuormituksen kasvua.

Kunta katsoo, että purkamisvelvoite tulee kohdentaa yksiselitteisesti tuulivoimayhtiöille, jotka tekevät investointipäätökset ja vastaavat tuulivoimaloiden rakentamisesta. Tuulivoimaloiden purkaminen ei kuulu kuntien lakisääteisiin tehtäviin, eikä kunnille tule osoittaa edes toissijaista vastuuta maatuulivoimaloiden purkamisesta. Kunnilla ei ole tähän liittyvää erityisosaamista eikä riittäviä resursseja purkamisprosessien toteuttamiseen.

Purkuvakuuksien osalta tulee kehittää toimiva ja kattava järjestelmä (esimerkiksi purkuvakuusrahasto), jonka toimeenpanosta ja valvonnasta vastaavat valtion viranomaiset. Valtion viranomaisilla on paremmat edellytykset määrittää riittävät vakuussummat sekä hallita niihin liittyvät riskit. Kunnilla ei ole purkuvakuuksiin liittyvää asiantuntemusta, eikä kyseinen toiminta kuulu kuntien tehtäväkenttään.

Lakiehdotus koskee ainoastaan uusia maatuulivoimaloita. Jo toteutettujen tai luvitettujen voimaloiden osalta purkamisen vastuut jäävät epäselviksi. Näin ollen lakiehdotusta tulisi täydentää tältä osin.

Päätös

Selostus

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi käytöstä poistetun maatuulivoimalan purkamisesta ja purkuvakuudesta sekä laiksi rakentamislain muuttamisesta. Lausunto pyydetään antamaan viimeistään 2.4.2026. Lausuntopyyntö ja siihen liittyvä aineisto löytyy verkkosovuilta [Lausuntopalvelu.fi](https://lausuntopalvelu.fi).

Lakiesitys perustuu pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman (Vahva ja välittävä Suomi, 20.6.2023) kirjaukseen, jonka mukaan tuulivoimarakentamisen oikeudenmukaisuuden varmistamiseksi hallitus toteuttaa purku- ja ennallistamisvelvoitteen käyttöönoton kattavasti, mukaan lukien rahasto. Tällä hetkellä tuulivoimaloiden rakentamisesta ja purkamisesta ei ole voimassa kattavaa erityislainsäädäntöä. Purkamiseen liittyvät oikeudelliset kysymykset ratkaistaan osapuolten välisten sopimusten sekä yleisen rakentamista, jätehuoltoa ja ympäristönsuojelua koskevan lainsäädännön perusteella.

Uudessa laissa säädettäisiin voimalan omistajan velvollisuudesta purkaa käytöstä poistettu maatuulivoimala ja palauttaa puretun tuulivoimalan sijaintipaikka voimalan rakentamista edeltäneeseen tilaan. Purkamisen kustannusten kattamista turvaisi maatuulivoimalan rakentamishankkeeseen ryhtyvän velvollisuus antaa kunnan rakennusvalvontaviranomaisen hyväksi vakuus purkamistoimien

varmistamiseksi. Vuokramaalla sijaitsevan maatuulivoimalan purkamisesta vastaisi voimalan sijaintipaikan kunta, jos voimalan omistaja laiminlöisi purkamiseen liittyvät velvoitteensa ja jos purkamisen kustannuksia ei voitaisi kattaa uudessa laissa tarkoitetulla purkuvakuudella.

Rakentamislakiin lisättäisiin säännökset maatuulivoimalan purkamisluvasta. Lisäksi lakiin tehtäisiin muita uuden lain säätämisestä johtuvia täsmennyksiä ja teknisluonteisia muutoksia.

Esitysluonnoksessa ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2027. Purkuvakuutta ja kunnan toissijaista purkamisvelvollisuutta koskevia säännöksiä sovellettaisiin kuitenkin vain tuulivoimaloihin, joita koskevaa rakentamislupaa haettaisiin aikaisintaan vuonna 2028.

Kunnalle ohjautuvat velvoitteet

Laukaan kunnan alueella ei tällä hetkellä ole yli 30 metriä korkeita maatuulivoimaloita. Kunnan alueelle sijoittuu kuitenkin vireillä oleva Kiuassuon tuulivoimaosayleiskaavan suunnittelualue ja myös jatkossa on mahdollista, että maatuulivoimaa toteutetaan muuallekin kunnan alueelle. Näin ollen kunnalla on perusteltu tarve ottaa kantaa esitettyyn lakiluonnokseen.

Lähtökohtaisesti lakiluonnos on laadittu kuntien kannalta erittäin epäedulliseksi, taloudellisesti raskaaksi ja kuntien resursseihin nähden käytännössä liian vaativaksi. Ehdotettu sääntely lisäisi kunnille merkittäviä uusia tehtäviä ja vastuita. Kunnilla ei ole tuulivoimaloiden purkuvakuuksiin tai purkamistoimiin liittyvää ammattiosaamista eikä kyseinen toiminta kuulu kuntien lakisääteisiin palvelutehtäviin.

Kunnalle esitetty purkuvakuuden hyväksymiseen ja riittävyden arviointiin liittyvä valvontavastuu merkitsee uutta tehtäväkokonaisuutta. Vakuuksien mitoitus edellyttää teknistaloudellista asiantuntemusta purkamiskustannuksista pitkällä aikavälillä, ja kustannusarvioihin liittyy huomattavaa epävarmuutta. Vakuuden riittävyden jatkuva arviointi, päivitykset ja tarkistukset lisääisivät merkittävästi hallinnollista taakkaa sekä edellyttäisivät kunnissa uutta osaamista.

Lisäksi lisää vastuuta tuo erityisesti tilanteet, joissa maatuulivoimalan omistaja laiminlyö purkamisvelvollisuutensa. Esityksen mukaan kunta voisi joutua toissijaisesti vastaamaan käytöstä poistetun maatuulivoimalan purkamisesta sekä purkamisesta aiheutuvien kustannusten kattamisesta tilanteissa, joissa purkuvakuus ei riitä kattamaan kustannuksia.

Tuulivoimatilastojen mukaan vuoden 2024 lopussa Suomessa oli 1835 toiminnassa olevaa tuulivoimalaa, joista 1824 on maatuulivoimaloita. Voimaloita oli purettu 51. Voimaloiden keskimääräinen käyttöikä on noin 25 vuotta, uusimpien voimaloiden jo yli 30 vuotta. Lakivalmisteluun liittyvien selvitysten mukaan yksittäisen maatuulivoimalan purkamisen kustannukset vaihtelevat riippuen purkamisen laajuudesta. Pelkkien maanpäällisten rakenteiden purkaminen maksaa tyypillisesti noin 130 000–210 000 euroa voimalaa kohden, kun taas kokonaiskustannukset voivat nousta jopa noin 430 000–750 000 euroon voimalaa kohden tilanteissa, joissa myös perustukset puretaan ja alue ennallistetaan laajasti. Käsittelykustannuksissa ei ole huomioitu positiivisen arvon omaavien purkumateriaalien myyntituloja, koska on epävarmaa, kuinka paljon eri materiaaleilla on noin 30 vuoden kuluttua taloudellista arvoa ottaen lisäksi huomioon niiden kuljetuskustannukset hyödynnettäväksi.

Kokonaisuutena arvioiden ehdotettu sääntely siirtäisi merkittäviä taloudellisia ja operatiivisia riskejä kunnille tilanteissa, joissa ne eivät ole toiminnan harjoittajia eivätkä voi tosiasiallisesti vaikuttaa purkamisvelvollisuuden syntymiseen tai siihen liittyviin sopimusjärjestelyihin. Tämä ei ole perusteltua kuntien tehtävien ja vastuiden näkökulmasta. Kunnat laativat tuulivoimaosayleiskaavoja osana valtakunnallisen energiahuollon turvaamista ja kantavat alueellaan myös tuulivoimaloiden hättävähaitat, mutta ne eivät tee voimaloiden investointipäätöksiä, arvioi investointien riskejä eivätkä vastaa voimaloiden rakentamisesta tai purkamisesta. Näin ollen tuulivoimaloiden purkuvakuuksiin liittyvä käsittely tai voimaloiden purkaminen ei kuulu kuntien rooliin eikä ole tarkoituksenmukaista siirtää kunnille.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Linda Leinonen

Valmistelija

kaavoitusjohtaja Mari Holmstedt, puh. 040 031 7759

Jakelu / toimenpiteet